

BABYOR NI PI' PAUL NGE YAN NGAK TITUS

Titus e be' ni gathi girdi' nu Israel nike mang girdi'en Kristus, me un ngak Paul nge ayuweg ko maruwel ni i tay nrogon e missionary. Re babyor ney e yoloy Paul ngak Titus, ni be' ni kab pagel ni i ayuweg u Krete, me pag u rom ni nge gagiyeagnag e maruwel ko galesiya. Dalip ban'en ni bay ko re babyor ney ni ba ga' fan.

Bin som'on e puguran Paul ngak Titus ni pi'in yad ma yog e thin ko galesiya e dabisiy ni ngar pired ni bfel' pangirad u fithik' e girdi' nu Krete nrib kireb pangirad. Bin migid e yog ngak Titus rogon ni nge machibnag e pi'in kar pumo'ongad ni nge par pangirad ni bfel', nge pi'in kar puwelwol-gad ni ngar filed e tin ni bfel' ngak e pi'in nrugod, miki yog Paul ngak Titus rogon ni nge machibnag e pi'in kab pagel nge pi'in ni sib. Ma bin tomur e fonownag Paul Titus u rogon ni nge par girdi'en Kristus ni yad ba gol ma ba aw e gapas u thilrad e girdi', ma dab ra fanenikayed be' ma dab ur uned ko malu'ag thin, ma ngar ayuwgad nge dab ur torba'gad u lan e galesiya.

Tin ni bay riy
 Tabolngin 1:1–4
 Pi'in yad be yog e thin ko galesiya 1:5–16
 Rogon ni nge par girdi'en e galesiya 2:1–15
 Fonow nge rogon ni nga ni ayuw 3:1–11
 Tin tomur e thin 3:12–15

¹ Re babyor ney e yib rok Paul, ni tapigpig rok Got, me ir reb e apostel rok Jesus Kristus.

Ni turguyeg nga nol'igeg ni nggu ayuweg e pi'in ke mel'egrad Got ni ngar manged girdi'en nge mich Kristus u wun'rad, mu gu pow'iyrad ko tin nib riyul' ni be fil e ba' rodad e taliw, ² ni murung'agen e yafos ndariy n'umngin nap'an ni ir e nge l'agan'uy ngay. I Got nder ma ban e turguy e re yafos ney ndariy n'umngin nap'an ni nge pi' ngodad ko ngiyal' ndawori sunumeg e fayleng riy, ³ ma fa'ani yan i taw nga nap'an, me dag nib tamilang ko thin rok ngodad, ni ireray e ren'en ni kan pag fan ngog, ma gu be wereg murung'agen ko girdi', ni Got ni ir e ma thapegdad ngak e ke yog ngog ni nggu rin'.

⁴ Gu be yol ngak Titus, ni en nriyul' ni fakag u fithik' e michan' romow ngak Kristus ni be lungug:

I Got ni Chitamangiy nge Kristus Jesus ni ir e ma thapegey ngak Got e ngu'ur ayuwegew gur ma yow be pi' e gapas nga lanin'um.

Maruwel rok Titus u Krete

⁵ Gu pagem u Krete ni fan e ngam fal'eg rogon e tin kabay ban'en ni ngan muruwliy, ma nge reb e binaw ma ga duwgiliy e pi'in ngar manged pi'ilal ko galesiya riy. Dab mpag talin e tin kugog ngom nike lungug: ⁶ en ni ir reb e pi'ilal ko galesiya e dabisiy ni be' nib yal'uw; ma dabisiy ni ri ta'reb e bpin rok, ma pifak e dabisiy nib mich Kristus u wun'rad ma de kireb thirad ko yanyan ni yad be tay ara reb e darir folgad. ⁷ Ya ke milfan e maruwel rok Got ngak, aram fan ni cha' ni ir e be yog e thin

rok e galesiya e nge par nib yal'uw. Ma thangri dabi ufanthin fa reb e ba papey e damumu ngak, ara ba tamuun rrum, ara ba tacham, fa reb e ma chogownag e salpiy. ⁸ Ma thangri m'agan' ngay ni nge fek e milekag nga tabinaw rok nge ayuweg ma ba'adag e tin ni bfel'. Ma thangri yag rok ni nge t'ar laniyan' ko tin nde fel', ma nge par nib yul'yul', ma ba thothup, mrayag ni nge tel ir ko tin nde mat'aw. ⁹ Ma thangri dabi pag e thin rok Got ni ir e nge pagan'uy ngay, ma ba puluw ko tin ni yibe machibnag ngak e girdi'. Ireray kanawo'en me fil e tin nib riyul' ngak boch e girdi' me pi' e athamgil nga lanin'rad, me ki dag ngorad e oloboch nike tay e pi'in yad be togopluw ko re thin ney.

¹⁰ Ya pire' e girdi' ni kar togopluw gad ko re thin ney karban niked boch e girdi' ko tin ndariyfan ni yad be weliy, ni ba ga' ni pi'in karbad ngodad ni ka yad be fek yalen piyu Israel. ¹¹ Dabi siy ni ngan talegrad ko tin ni yad be weliy, ya yad be yo'ornag laniyan' girdi'en e tabinaw i yan, ni bochan e yad be machibnag e tin nsusun e dab ra machib niked ni fan e kemus ni nge yag e salpiy ngorad, ni ban'en ni ngan tamra' ngay. ¹² Ma be' u Krete ni ir reb fapi profet rorad e yog ni ga'ar, "Girdi' nu Krete e gubin ngiyal' ni yad ma ban, ma yad e gamanman nib kireb, ni yad ba gamed ma ba ga' l'ugunrad ko abich." ¹³ Tin keyog e ba riyul'. Ireray fan nthingar mu puwan' ngorad nib gel, ni bochan e nge mich Kristus u wun'rad ni bfel' rogon, ¹⁴ miyad pag e yat rok piyu Israel nge pi motochiel ni girdi' e sunumeg, ni yib rok e girdi' ni kar n'iged e thin rok Got nib riyul'. ¹⁵ Urngin ban'en ma bmachalbog u wan'

e pi'in yad rorad ma yad bmachalbog; machane dariy ban'en nib machalbog u wan' e pi'in ba alit lanin'rad ma de mich Kristus u wun'rad, ya leam rorad nge lanin'rad e ke alit. ¹⁶Yad be yog ni yad manang Got, machane be m'ug u pangirad ndar nanged Got. Ma dabuy pangirad ma darir folgad, ma dabiyaq ni ngar ngongliyed ban'en ni bfel'.

2

Machib nib yal'uw

¹Machane gur e ngam machib nrogon e machib nib yal'uw. ²Mog ngak e pi'in kar pumo'ongad ni ngar pired ni yad bmuduwgil, ma ngar pired ni yad ba gonop, ma nge yag nra t'ared lanin'rad ko tin nde mat'aw; ma nge yal'uw rogon nib mich Kristus u wun'rad, nge rogon nib t'uf Got rorad nge girdi', nge rogon ni ngar k'adedan'rad. ³Ma ku errogon ni ngamog ngak e pi'in kar puwelwolgad ni nge par pangirad ni bod yalen e pi'in ni ppin ni yad ma par nib mat'aw pangirad u mit Got. Ma thangri dab ur t'ared e thin nga daken e girdi', ara ra pired ni kar manged sib ko wayin. Ma thingar ra filed e tin ni bfel' ⁴ngak e pi'in nrugod nge yag ni t'uf figirngirad nge pifakrad rorad, ⁵ma nge yag nra t'ared lanin'rad ko tin nde mat'aw ma ngar pired ni yad bmachalbog, ma ngar ngongliyed e maruwel ni bfel' u tabinaw rorad, ma yad be fol ko thin rok figirngirad, nge dabiyaq ni yog be' nib kireb e thin ni yib rok Got.

⁶Ma ku ireray rogon ni ngam wenig ngak e pi'in pagel ni ngar t'ared lanin'rad. ⁷Me gur e ngam par ni bfel' pangim ma bfel' e ngongol rom u

gubin ban'en, ya ngar guyed gur miyad folwok ko ngongol ni bfel' ni ga be rin'; ngam tiyan'um ma ga yul'yul' ko machib ni ga be tay. ⁸ Mu welthin ni bfel' rogon ndabiyag ni nge tay be' thibngim, nge mang e pi'in yad e to'ogor rom e ra tamra'gad ni fan e dariy ban'en nib kireb nrayag ni ngrogned ni murung'agdad.

⁹ Ma pi'in yad e sib e ngar folgad rok e pi masta rorad ngar rin'ed urngin ban'en nib m'ag u wun'rad. Ma thangri dab ra ted puluwon lungurad, ¹⁰ ara ra iringed ban'en rorad. Ya thingar ra daged ni gubin ngiyal' ma yad bfel' ma yad ba yul'yul' u fithik' urngin e tin yad be rin', nge yag ni ngar girngiyed e fel' ko machib ni murung'agen Got ni ir e ma thapegdad ngak.

¹¹ Runguy rok Got ngak e girdi' e keb i m'ug ni fan e nge thap urngin e girdi' ngak Got. ¹² Ma re runguy nem e ir e be fil ngodad ni ngad paged pangidad nge ngongol rodad nde m'agan' Got ngay nge chogowen urngin ban'en u fayleng nde mat'aw u owchen Got, ma gadad par ni gadad be t'ar lanin'dad ko tin nde fel', ma gadad ba yal'uw, ma gadad be rin' e tin nib m'agan' Got ngay u roy u fayleng, ¹³ ma gadad be sonnag fare Rran ni bfel' ni ir e ke l'agan'dad ngay, ni aram e Rofen ni bay yib i m'ug e fla'ab rok e Got rodad riy ni ir e th'abi tolang ni er Jesus Kristus* ni ir e ma thapegdad ngak Got. ¹⁴ I ir e pi' ir ni bochdad ni fan e nge leagdad u fithik' urngin e kireb me ngongliydad ngad manged ba ulung i girdi' ni kad

* **2:13** Got rodad ni ir e th'abi tolang ni er Jesus Kristus; ara Got ni th'abi tolang nge Jesus Kristus rodad ni tabyul.

machalboggad nib mil fadad ngak me pasigan'dad ni ngad rin'ed e tin ni bfel'.

¹⁵ Mmachibnag e pin'ey ngak e girdi', ma ga maruwel nga mat'wum ni polo' ko ngiyal' ni ga be pi' e athamgil nga laniyan' ma ga be fonownag e pi'in yad be motoyil ngom. Ma dab mpag bagayad nge darifan nigem.

3

Rogon pangin girdi'en Kristus

¹ Mpuguran ngak e girdi' ni yad bay u wur ni ngar folgad rok e pi'in pilung nge pi'in yad be tay murung'agen e girdi', miyad rin' e tin yad be yog, miyad par ni ngar rin'ed urngin e tin ni bfel'.

² Mog ngorad ndab ra t'ared e thin nga daken be', machane ngar pired ni bfel' thilrad e girdi' ma bfel' owcherad nge thin rorad ngak e girdi', ma gubin ngiyal' ni ngar sumunguygad ngak urngin e girdi'.

³ Ya ku errogon gadad ni ud moyed ba ngiyal' ni ud balyanggad, ma da ud folgad, ma gadad ba oloboch. Ma ud moyed ni gadad e sib rok e ar'ar nge gubin mit e tin ni yi ba'adagnde mat'aw u mit Got. Ma ud pired ni gadad be learnag e kireb ngak e girdi' ma be awan'dad ngak boch e girdi'; ma be fanenikaydad boch e girdi' ma gadad be fanenikayrad.

⁴ Ma fa'ani m'ug e runguy nge t'ufeg rok Got ni ir e ma thapegdad ngak Got, ⁵ me chuwegdad ko kireb nge thapegdad ngak Got. Ma gathi rin' ni aram rogon ni gomanga bochan e ngongol ni bfel' ni kad ngongliyed, machane bochan e be runguydad, ma aram me chuwegdad ko kireb nge thapegdad ngak Got u daken e maluk

ni tay ngodad, nu daken e re maluk ney e ir e pi' fare Kan Nthothup e bin nib be'ech e gargel nge bin nib be'ech e pangin riy ngodad. ⁶ Ya Got e ke pi' fare Kan Nthothup rok ngodad ke pag e fol riy, nike pi' ngodad u daken Jesus Kristus ni ir e ma thapegdad ngak Got, ⁷ nu daken e runguy rok ngodad e ke yag ni mat'aw nagdad riy ngak Got, ma ke yagnag ngodad e yafos ndariy n'umngin nap'an ni ir e be l'agan'dad ngay. ⁸ Re thin ney e ba riyul'.

Gub adag ni ngar mu tamilangnag e girdi' ko yu bugithin ney, ni fan e pi'in nib mich Got u wun'rad e ngar tiyan'rad ngar ngongliyed e ngongol ni bfel'. Ya tiney e bfel' ma ba ga' fan ngak e girdi'. ⁹ Ma ngam tem u orel ko malu'ag thin ndariyfan, nge ngachal ni pire' ni kan yoloy nga babyor ni ngachalen pi chitamangiy ni kakrom, nge tugthin, nge malu'ag thin ni murung'agen e Motochiel. Ya dariyfan ma dariy gam'ingin. ¹⁰ Mu non ngak e en ni be ruw raba'nag e girdi' ni dabi lich ko l'agruw yay, ma fa'anra dabi fol riy ma aram ma ga tem u orel rok. ¹¹ Ya ga manang ni mit i girdi' nem e ba kireb, ma denen ni be ngongliy e ir e be micheg ngak ni ir e ba kireb.

Tomuren e fonow ngak Titus

¹² Ngiyal' nra gu l'oeg Artemas ara Tykikus ngeb ngom e ngam athamgiliy nga mub ngog ko binaw nu Nikopolis, ya kug duwgiliy ni nggu par u rom u ngal'an e garbeb. ¹³ Mu guy rogon ngam ayuweg Zenas ni ir e sukulnag e motochiel nge Apollos ngar milekaggow, ma gguy rogon nge yag urngin e tin nge yag ngorow. ¹⁴ Mu guy rogon e tirodad

e girdi' ngu'ur ngongliyed e maruwel ni bfel', ya ngar yag niged e tin ndabisiy ni nge yag ngorad ban'en ma ku ra ayuweged boch e girdi' ngay; ma dab ra pired ni yad be ngongliy e tin ndariyfan.

¹⁵ Urngin e girdi' ni yad bay rog e be lungurad e nge felan' Got ngom. Mu weliy ngak e pi tafager rodad ni pi'in ke mich Got u wun'rad ma yad be par nike pagan'rad ngak ni gamad be yog ni nge felan' Got ngorad.

I Got e ngi i ayuwegmed ni gimed gubin.

Bible Ni Thothup
The Holy Bible in the Yapese language of the
Federated States of Micronesia

Copyright © 2007 Bible Society of Micronesia

Language: Yapese

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-12-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021

37b6628b-b71d-5df3-af33-fc1d4dd69788